

Paziņojums par Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā Nr. C-311/18 – *Datu aizsardzības komisārs pret Facebook Ireland un Maximillian Schrems*

Pieņemts 2020. gada 17. jūlijā.

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK) ir pieņēmusi šādu paziņojumu.

EDAK atzinīgi vērtē Eiropas Savienības Tiesas spriedumu, kurā uzsvērtas pamattiesības uz privātumu saistībā ar personas datu nosūtīšanu trešām valstīm. EST lēmums ir ļoti svarīgs. Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK) ir ņēmusi vērā to, ka Tiesa atceļ Lēmumu 2016/1250 par pienācīgu aizsardzību, ko nodrošina ES un ASV privātuma vairogs, un to, ka tā uzskata par spēkā esošu Komisijas Lēmumu 2010/87 par līguma standartklauzulām (LSK) attiecībā uz personas datu nosūtīšanu trešās valstīs reģistrētiem apstrādātājiem.

EDAK 2020. gada 17. jūlijā apsprieda Tiesas nolēmumu savā 34. plenārsēdē.

Attiecībā uz **privātuma vairogu** EDAK norāda, ka ES un ASV ir jāpanāk pilnīgs un efektīvs regulējums, kas garantē, ka personas datu aizsardzības līmenis ASV ir būtībā līdzvērtīgs tam, ko garantē ES saskaņā ar spriedumu.

EDAK iepriekš konstatēja dažus no galvenajiem privātuma vairoga trūkumiem, uz kuriem EST pamatoja savu lēmumu atzīt to par spēkā neesošu.

EDAK savos ikgadējos kopīgā pārskata ziņojumos par privātuma vairogu apšaubīja atbilstību datu aizsardzības nepieciešamības un proporcionalitātes principiem, piemērojot ASV tiesību aktus¹.

¹ Sk. EDAK, ES un ASV privātuma vairogs – Otrais ikgadējā kopīgā pārskata ziņojums, https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other/eu-us-privacy-shield-second-annual-joint-review-report-22012019_lv; un EDAK, ES un ASV privātuma vairogs – Trešais ikgadējā kopīgā pārskata ziņojums https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/eu-us-privacy-shield-third-annual-joint-review-report-12112019_lv.

EDAK plāno arī turpmāk konstruktīvi piedalīties transatlantiskās personas datu nosūtīšanas nodrošināšanā, kas nāk par labu EEZ iedzīvotājiem un organizācijām, un ir gatava sniegt Eiropas Komisijai palīdzību un norādījumus, lai kopā ar ASV palīdzētu tai izveidot jaunu sistēmu, kas pilnībā atbilst ES datu aizsardzības tiesību aktiem.

Lai gan **LSK** joprojām ir spēkā, EST uzsver nepieciešamību nodrošināt, ka tās praksē saglabā tādu aizsardzības līmeni, kas būtībā ir līdzvērtīgs VDAR garantētajam aizsardzības līmenim, ņemot vērā ES hartu. Novērtējums par to, vai valstis, uz kurām dati tiek nosūtīti, piedāvā pienācīgu aizsardzību, galvenokārt ir eksportētāja un importētāja pienākums, kad tie apsver iespēju pievienoties LSK. Veicot šādu iepriekšēju novērtējumu, eksportētājs (vajadzības gadījumā ar importētāja palīdzību) ņem vērā LSK saturu, nosūtīšanas īpašos apstākļus, kā arī importētāja valstī piemērojamo tiesisko regulējumu. Pēdējo pārbaudi veic, ņemot vērā neizsmeļošus faktorus, kas izklāstīti VDAR 45. panta 2. punktā.

Ja šā novērtējuma rezultāts ir tāds, ka importētāja valsts nenodrošina būtībā līdzvērtīgu aizsardzības līmeni, eksportētājam var nākties apsvērt iespēju ieviest papildu pasākumus tiem, kas iekļauti LSK. EDAK turpina pētīt, no kā varētu sastāvēt šie papildu pasākumi.

EST spriedumā ir arī atgādināts, ka eksportētājam un importētājam ir svarīgi izpildīt savus pienākumus, kas ietverti LSK, jo īpaši informēšanas pienākumus attiecībā uz tiesību aktu izmaiņām importētāja valstī. Ja minētās līgumsaistības netiek pildītas vai nav iespējams izpildīt, LSK eksportētājam ir pienākums apturēt nosūtīšanu vai izbeigt LSK, vai paziņot savai kompetentajai uzraudzības iestādei, ja tas plāno turpināt datu nosūtīšanu.

EDAK ņem vērā kompetento uzraudzības iestāžu (UI) pienākumus apturēt vai aizliegt datu nosūtīšanu uz trešo valsti saskaņā ar LSK, ja saskaņā ar kompetentās uzraudzības iestādes viedokli un ņemot vērā visus šīs nosūtīšanas apstākļus šīs klauzulas šajā trešajā valstī netiek vai nevar tikt ievērotas un nosūtīto datu aizsardzību nevar nodrošināt ar citiem līdzekļiem, jo īpaši, ja pārzinis vai apstrādātājs pats nav apturējis vai izbeidzis nosūtīšanu.

EDAK atgādina, ka tā ir izdevusi pamatnostādnes par VDAR 49. pantā paredzētajām atkāpēm² un ka šādas atkāpes ir jāpiemēro katrā gadījumā atsevišķi.

EDAK sīkāk izvērtēs spriedumu un sniegs papildu skaidrojumu ieinteresētajām personām un norādījumus par instrumentu izmantošanu personas datu nosūtīšanai uz trešām valstīm saskaņā ar spriedumu.

Kā norādījusi Eiropas Savienības Tiesa, EDAK un tās Eiropas uzraudzības iestādes ir gatavas nodrošināt konsekvenci visā EEZ.

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas vārdā

priekšsēdētāja

(*Andrea Jelinek*)

² EDAK Pamatnostādnes 2/2018 par atkāpēm no Regulas 2016/679 49. panta, kas pieņemtas 2018. gada 25. maijā, https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_en.pdf, 3. lpp.